

DIRVA

Nr. 17

Vasaris-February 10, 1961

Cleveland, Ohio

Britai siūlo komunistinę Kiniją išileisti į Jungtines Tautas

Britanijos užsienių reikalų sekretorius Earl of Home pareiškė lordų rūmų debatuose, kad tarptautinio gyvenimo faktai reikalauja komunistinę Kiniją įsileisti į Jungtines Tautas. Jis taip pat paskelbė, kad susitikimai su Sovietijos ir kitų komunistinių kraštų vadais bus reikalingi 1961 metais, norint su-

mažinti tarptautinę įtampą. Savo kalboje, nubrėždamas britų užsienių politikos gaires, Earl of Home aiškino, jog Britanija siekianti paveikti Jungtines Amerikos Valstybes, kad pastarosios pakeistų ligšiolinę savo pažiūrą ir pripažintų, jog komunistinės Kinijos priėmimas į Jungtines Tautas esąs neišven-

giamas.

Komunistinė Kinija, jo žodžiais, sužlugdė Tibetą, atmetinėja bandymus derinti interesus taikiu keliu ir viešai proklamuoja savo tikėjamą karu. Tuo būdu, ji turinti maža taiką mylinčios valstybės kredencialų. "Bet," aiškino jis, "tarptautinio gyvenimo faktai reikalauja, kad ji sėdėtų Jungtinėse Tautose." Nei jis, nei kiti vyriausybės nariai nepatvirtino gandy, jog premjeras Macmillanas rudens projektuoja "taikos misiją" į komunistinę Kiniją. Konferencija tarp prezidento Kennedžio ir premjero Macmillano seks Londone ateinančių mėnesį vyksiančią britų tautų bendruomenės konferenciją. Bet prieš tai, kaip Earl of Home pastebėjo, gal turėsiančios įvykti konferencijos su Rusija ir kitais komunistų kraštais.

Washingtono buvo paskelbta, kad prez. Kennedy pakvietė pasitarti Kanados premjerą Diefenbakerį, kuris čia lankysis, prieš vykdamas į britų tautų bendruomenės konferenciją. Iš dabar paskelbto britų užs. reik. sekretoriaus pareiškimo reikia daryti išvadą, kad ateinančių savaitių bėgyje laukina premjero Macmillano susitikimų su komunistinio bloko vadais.

Earl of Home konstatavęs "padrasinimą", kad naujoji Washingtono administracija "pradeda tikėti, jog Kinijos nepripažinimas veikia prieš ją pačią".

* LONDONE pradėta penkių šnipų byla, kuri laikoma didžiausia nuo atominio šnipų Klaus Fuchs bylos. Teisiami penki asmenys, iš jų du anglai, kurie dirbo karo laivyno bazėje, vienas amerikiečių laivyno karininku apsimetęs rusas ir knygyno savininku pora, turinti N. Zelandijos pasus. Šnipai buvo ilgai sekami ir sugauti, perduodant Maskvai skirtus dokumentus. Pas juos rastos didelės pinigų sumos ir labai stiprus radijo siųstuvas. Tikima, kad jie išdavė labai svarbias britų karo laivyno paslaptis, jų tarpe slapta kovos su povandeniniais laivais sistema.

* IZRAELIJE už šnipinėjimą nuteistas vokiečiai, atominis mokslininkas, prof. Site. Jis yra kildęs iš Čekijos, vėliau tapęs Vak. Vokietijos piliečiu ir dirbo JAV karo aviacijos tyrinėjimų projekte. Areštuotas po tarptautinės mokslininkų konferencijos Pragoje.

* VENGRIJOS saugumo policija paskelbė areštavusi 6 kungus, 3 vienuolius ir du civilius asmenis už "šamokslą ruošimą". "Šamokslas" pobūdis nepaskelbtas.

Dail. ALEKSANDROS VITKAUSKAITĖS-MERKĖS darbų paroda, kurioje išstatyti 26 paveikslai, atidaroma vasario 12 d. YMHA of Bergen County patalpose, 211 Essex St., Hackensack, N. J. Dail. A. Vitkauskaitė yra gimusi Kaune. Į Ameriką atvyko 1930 m. New Yorke baigusi meno studijas, su savo darbais jau yra dalyvavusi parodose Italijoje, Prancūzijoje ir Amerikoje. Jos vyras C. W. Merker yra lietuvių kilmės, gimęs Amerikoje. Nuotraukoje dail. A. Vitkauskaitės aliejinis darbas -- lietuviškas portretas.

Miglota Brazilijos politika

Brazilijos užs. reik. ministras Arinos paskelbė, kad naujoji krašto vyriausybė neplanuoja artimiausiu laiku užmegsti diplomatinį santykių su Sovietija ir komunistine Kinija, bet jo pareiškimai neišryškino būsimosios užsienių politikos linijos.

Jis aiškino, kad Brazilija vykdydanti "suvereninę" užsienių politiką ir planuojanti palaikyti diplomatinis bei prekybinius santykius su visomis valstybėmis, kurios esančios pasiruošusios respektuoti jos "juridinę ir socialinę organizaciją". Į laikraštinių klausimų jis pripažino, kad toji definicija galinti

apimti Sovietiją, ir kad Brazilija galinti pripažinti komunistinę Kiniją, nenutraukdama savo ryšių su nacionalistine Kinija.

Jis pareiškė, kad prez. Quadros režimas nenorįs įsivelti nė vienon JAV -- Kubos ginčo pusėn, bet pabrėžė, kad santykiai su Kuba esą "nuoširdūs", ir prez. Quadros, praeitą vasarą lankydamsis Kuboje, susižavėjęs "įvairiomis revoliucinio sąjūdžio figūromis".

Praeitą šeštadienį naujasis prezidentas nurodė savo užsienių reikalų ministeriui užmegsti diplomatinis santykius su Vengrija, Rumunija ir Bulgarija. Brazilija su tais kraštais jau anksčiau palaikė nežymius prekybinius ryšius. Jis taip pat įsakė iširti santykius su nacionalistine Kinija, ypač prekybos srityje.

Naujesniuose pranešimuose iš Brazilijos nieko neminama apie Pabaltijo valstybių diplomatinį atstovybių pripažinimo atšaukimą. Ši žinia buvo paskelbta "New York Times" vasario 5 numerelyje, bet ne visose laidos: Clevelande dėl sniego pūgos tik vasario 8 d. pasiekė egzempliorai rodo, kad ji išimta iš laikraščio drauge su kitu pranešimu iš Brazilijos.

Kokia tos žinios išmetimo priežastis, neturima žinių. Bet Brazilijos Lietuvių Bendruomenės atsiųstoji telegrama sako, kad naujasis prezidentas ruošiasis atstovybes uždaryti.

Nors Quadros savo inauguracinėje kalboje pareiškė, kad Brazilija politiškai nesišliesianti prie komunistinio bloko valstybių, bet iš ligšiolinių duomenų aiškėja, kad galimus diplomatinį santykių užmezgimus rems prekybiniai ryšiai, o Brazilija pastaruoju laiku didina prekybą su Sovietija. Galbūt sovietai, jausdami Brazilijos, o ypač naujosios vyriausybės svyravimus, yra pareikalavę Pabaltijo

jo valstybių atstovybių uždarymo, ir prezidentas Quadros yra sutikęs ta kaina pirkti prekybinių ryšių plėtimą.

MIRĖ SLA SEKRETORIUS Dr. M. VINIKAS

SLA prezidentas P. Dargis telefonu pranešė, kad vasario 8 d., 2 val. dienos metu, ligoninėje, mirė SLA ilgametis sekretorius Dr. M. Vinikas, daug veikęs ir kitose lietuvių organizacijose. Mirė eidamas 76 metus amžiaus. Pašarvotas Garšvos namuose, Brooklyne.

Šeštadienį, vasario 11 d., 8 val. vakare bus atsisveikinimo apeigos, o sekmadienį, 2 val. po pietų, bus sudegintas krematoriume. Paskutinės kelionės apeigas tvarkys kun. Dagys. Vėliau velionies palaikai bus palaidoti Tautinėse kapinėse, Chicagoje.

SLA pildomoji taryba naujo sekretoriaus rinkti renkasi Brooklyne vasario 13 d.

KAIRĖJE: Dainavos stovyklai remti Clevelando komiteto pasitangomis buvo surengtas pobūvis, kurio metu padaryta stovyklos veiklos apžvalga ir paskirstytos remėjams dovanos. Stovyklos turtas vertinamas \$ 90,000. Šiuo metu dar turima apie \$30,000 skolų. Dar reikalinga vienu pastatų, kurie kaštuosią \$20,000. Nuotraukoje, iš kairės: Malėnė, Polikaitis, Damušienė, kun. Džiegoraitis ir A. Damušis. Priekyje dail. Stančikaitė - Abraitienė ir F. Eidimtas. J. Garlos nuotrauka

KOMUNIZMAS IR TOLIAU LIKO NUOGAS...

Rusija pirmą kartą komunizmo istorijoje siekia imituoti kapitalizmą, statydama pavyzdžių...

Graži Anderseno pasaka apie karaliaus nuojuosius rūbus. Joje pasakojama, kad apgavikai pasiūvo karaliui naujus rūbus ir pasakė, kad tik protingi žmonės juos pastebės. Kvailiai, esą, jų nematys. Kadangi žmonės kvailiais būti nenorėjo, tai visi tuos rūbus "matė". Tik vienas vaikas sušuko: "Neteisybė -- karalius nuogas..."

Ta pasaka yra tobula palyginimas rūbams, kuriais 1960 m. lapkričio mėnesį kompartijos atstovai, suvažinę raudonam "konsiliumui", stengėsi naujai aprengti komunizmą. Jų išleista deklaracija labai protingi žmonės vakaruose jau spėjo pava-

nykinti.

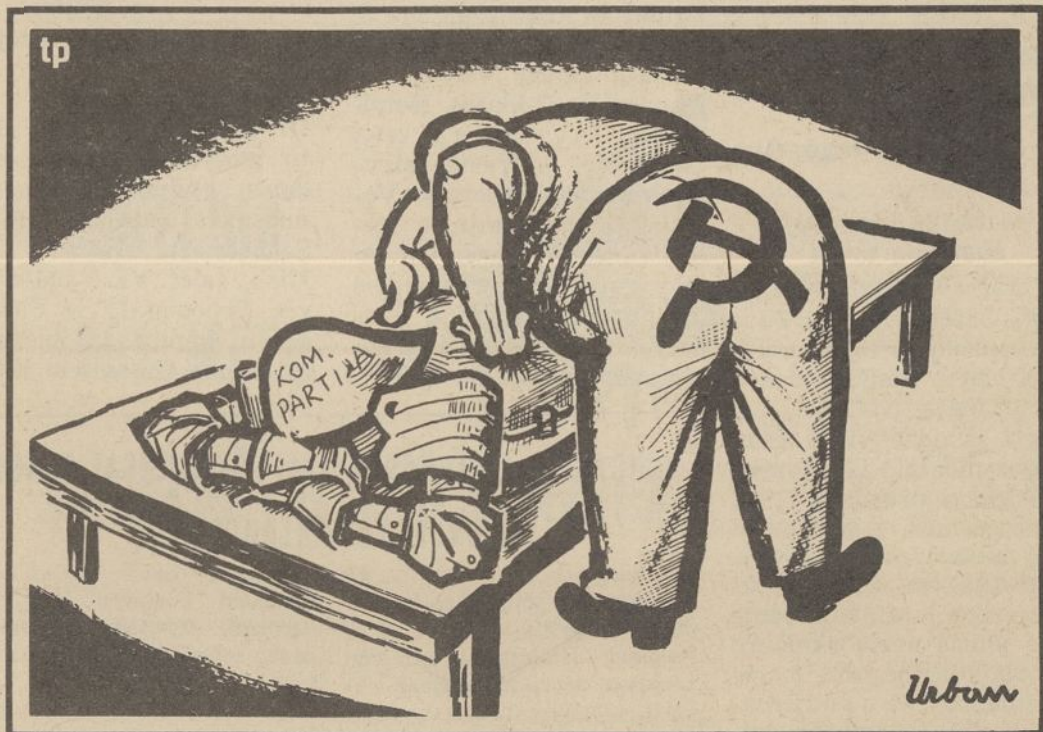
Svarbiausia -- tezės paprastumas, suvedimas į vieną tašką pažadas pasaulio ydas išaiškinti bei pagydyti viena magiška formule. Tai ir sudarė komunizmo ideologijos patrauklumą bei jėgą.

RYŠYS SU REALYBE

Teisybė, seniai jau pastebėta, kad komunizmo ideologijos nepavyksta derinti su realybe. XX amžiuje daugelis įsitikino, kad masių gerbūvis, beklasė visuomenė, valstybinės valdžios įtakos mažėjimas ir kiti komunizmo išpranašauti požymiai laipsniškai įgyvendinami labiausiai iš-

ir patys komunistai. Jau komunizmas nebėra kapitalizmo priešingybė, o liko tik kapitalizmo pamėgdžiotojas. Minėtame manifeste sakoma: "Istorinis komunizmo uždavinys yra pirmiausia absoliutiniais skaičiais pralenkti labiausiai išsivysčiusias kapitalistines šalis, ir po to pasivyti bei pralenkti tas šalis gyvenimo lygio bei gamybos vienam gyventojui srityje".

Tiesa, komunistinė Rusija ne kartą žadėjo "pasivyti bei pralenkti Ameriką" -- bet tai buvo grynai sovietiški siekimai. Dabar, pirmą kartą komunizmo istorijoje, pasisako stekiančios to paties -- imituoti kapitalizmą...

Chruščiovas masažu bando prikelti kompartiją kovai su kapitalizmu...

dinti "naujuoju komunizmo manifestu". O vis tik -- gerai perskačius tekstą aiškėja, kad komunizmas liko nuogas.

Kas sudarė komunistinio "tikėjimo" esmę, patrauklumą ir ideologinę bazę? Ne kas kita, o tezė apie gamybos įrankių nuosavybę ir jos sprendžiamąją rolę visuomeniniame gyvenime. Komunistai buvo giliai įsitikinę, kad privati gamybos įrankių nuosavybė (kapitalizmas) neišvengiamai pagimdo masių skurdą, klasių kovą, politinę priepauidą valstybinio aparato pagalba. Visuomeninė gamybos įrankių nuosavybė (socializmas) taip pat neišvengiamai bei automatiškai atneša masių gerbūvį, beklasę visuomenę ir valstybinio priepauidos aparato laipsnišką iš-

sivysčiusiuose kapitalistiniuose kraštuose. Tuo pačiu metu "socializmo" šalyse vyko priešingas procesas: visoki trūkumai ir masių skurdas; nauja valdančioji klasė; valstybės vaidmuo neišnyko, bet neregėtai sustiprėjo, didėjo politinė priepauidą.

Kapitalizmas nesugriuvo, bet pradėjo reformuotis įgaudamas vis ryškesnius socialistinius bruožus. O "socializmas" konservavo ir toliau vystė klaurai reakcionieriškus požymius. Vakarykščios dienos "reakcionieriai" pasuko pažangumo keliu. Vakarykščios dienos "pažangieji" šiandien užėmė aklų atžagareivių vietą.

Tai ne naujiena. Naujiena tik ta, kad dabar tai pripažįsta jau

DARBO ŽMOGAUS GERBŪVIS?

Gera pergalovime manifesto sakinio konstrukciją: pirma pralenkti kapitalizmą absoliutiniais gamybos skaičiais; antraeiliis uždavinys ("po to") pakelti ir darbo žmonių gyvenimo lygį. Taip sako partijos, kurios neva pirmuoju tikslu yra pasistačiusios darbo žmogaus gerbūvio kėlimą!

Kas gali tikėti į kapitalizmą blogumą, jeigu jis statomas pavyzdžių? Ar sėktingas pavyzdys gali būti blogas?

Žinoma, kapitalizmas ir toliau keikiamas bauriausiais žodžiais. Bet kas tuo dar gali patikėti? Manifestas porina, kad kapitalizmo pasivijimas bei pralenkimas bus komunizmo "pergalė" ir po jos kapitalizmas išnyks. Argi? Jeigu produkcinė pergalė verstu mugalėtąją sistemą "susilikviduoti", tada komunizmas jau būtų turėjęs senai pats susilikviduoti -- nes jis vakar, o taip pat ir šiandien, smarkiai nuo kapitalizmo atsilieka.

Tačiau, nėra duomenų, kad komunizmas iš tokio nusiminimo būtų ketinęs likviduotis. Tai kodėl turėtų likviduotis pralenktasis "kapitalizmas".

Manifestas čia paskelbė tik žinomo Maskvoje anekdoto "logiką":

--Kur šiandien yra Amerika?

--Amerika yra ant bedugnės krašto!

--Ką daro Tarybų Sąjunga?

--Tarybų Sąjunga vežasi Ameriką...

ERZACAL...

Manifesto autoriai, matyt, patys pajuto, kad tokiais išvedžiojimais nuo kojų nuvertė pačią ideologijos esmę. Būtiną ideologijos fasadą jie stengėsi paremti papildomais ideologiniais ramentais: taikos propaganda bei prieš kolonijaliniais šūkais.

Tuos šūkius pasirinkdami jie parodė demagoginį meistriškumą. Pertekliaus amžių gyvenantis kapitalizmas -- komunizmas per 43 metus perteklių tik žadėjo, bet neivykdė -- bijo karo, bijo atominių bombų ir dreba dėl taikos, kuri yra kapitalistinio gerbūvio laidas. Antrą vertas, kolonijalių tautų apsisprendimas ir nacionalizmas ta-

Aleksandra Vitkauskaitė - Merker

Arlekenas

po ne tik spalvotosios žmonijos sąjūdžių, bet ir baltaodžių paskutinė politinė mada. Ta prasme abiejų šūkių pasirinkimas parodo komunistų demagogijos virtuoziskumą.

Tik buvo ir lieka neaišku, ką bendro turi taikos problema ir nepriklausomybė kolonijoms su komunizmo esme -- su gamybos įrankių nuosavybės klausimu? Manifestas nei vienu žodžiu neužsimena apie tokį sąryšį nes tokio sąryšio nėra. Be to, taikos ir kolonijalių šūkių praktika viena kitai prieštarauja. Afrikoje atsiranda tuzinai naujų valstybių, kiekviena su savo interesais, su besipešančiais vadais ir vadais. Kongo pavyzdys pakankamai įrodė, kad toks apsisprendimo procesas gali būti net ir pavojingas taikai!

TAIKOS GARANTAI -- KOMUNISTAI?

Visuotinę taikos troškimą pasaulyje pagimdė atominių bei raketinių ginklų atsiradimas. Žmogus išsigando jo paties išgalvotų ginklų.

Bet mokslas ir technika nieko bendro neturi nei su kapitalistine nei su socialistine sistema. Techninė pažanga plečiasi rytuose ir vakaruose ideologijū nepaisydama. Kartu, ten kaip ir čia, bijomasi karo. Bijomasi kolektyviai mirti. Vienur ir kitur tylo mis praleidžiamos provokacijos, kurios anksčiau būtų vedusios į karą. Daugėjant valstybių skaičių, daugėja ir karo galimūmių skaičius. Visi nori išvengti karo, bet niekas nemano pasiduoti be kovos.

Tas pats vakaruose, tas pats ir rytuose. "Socializmo stovykla" čia nesudaro jokios išimties. Priešingai -- žiauriausia pastarųjų metų kruvina agresija, patys atžagareiviškiausios kolonijalių atkariavimo karai buvo vykdomi "socializmo" aplinkoje: sovietų agresija prieš vengrus ir kiniečių agresija prieš Tibetą.

Ne, socializmas nėra garantija prieš karą, nes to paties manifesto žodžiais tarant "Nacionalizmas bei nacionalistinis uždarmas automatiškai neišnyksta įvedus socialistinę santvarką."

Aukso žodžiai! Kiniečiai seniai įtaria, kad Chruščiovas eina rusiškojo Tito keliais. Rusai senai įsitikino, kad kiniečių "komunizmo" varyklis yra naciona-

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, dabar gyvenanti Teaneck, N. J., aktyviai dalyvauja lietuvių ir amerikiečių menininkų draugijose. Vasario 12-26 d. Hackensacke, N. J., įvyksta jos darbų paroda, o balandžio 20 d. dalyvauja grupinėje parodoje Modern Artist's Guild of Bergen County. Vasario 27 d. yra pakviesta skaityti paskaitą Hackensack bibliotekoje tema "Artist's approach to Contemporary Art". Nuotraukoje dail. A. Vitkauskaitė savo studijoje darbo metu.

lizmas ir, kad jie stekia monopolizuoti komunizmo vadovybę geltonajai rasei. Gal teisingi juogoslavų komunisto - ideologo Kardelij įtarimai, kad karastarp "socializmo stovyklos" kraštų nėra neįmanomas...

Trumpai ir aiškiai: ne kokios ideologijos receptai, o tik atominė grėsmė, atominė lygsvara šiandien garantuoja taiką.

KOLONIALIZMAS

Dar mažiau bendro su komunizmo "evangelija" turi naujieji tautiniai - liberališki laisvės sąjūdžiai Afrikoje ir Azijoje. Komunistiniai ideologai 1957 m. nustatė programą, kurią dar buvo galima kad ir ne be sunkumų "komunistiškai" išgulydyti. Šūkdais išreikštas sąjūdžio tikslas, eilės tvarka, buvo toks: taika,

demokratija ir socializmas. Naujajame manifeste tikslų eilė pasikeitė kitaip: taika, demokratija, tautinė nepriklausomybė ir socializmas.

Labai idomu ir įsidėmėtina visiems komunizmo viešpatijoje gyvenantiems: tautinė nepriklausomybė turi pirmenybę prieš socializmą, tautinė nepriklausomybė yra socializmo sąlyga!

Bandymai tautinę nepriklausomybę riboti tik "buvusiom kolonijalių šalim", nėra joks "apribojimas". Iš visų 19 amžiaus kolonijalių imperijų tik viena caristinė imperija šiandien išsilaikė pilnoje sudėtyje. Šiuo atveju komunizmo iškaba nekeičia esmės.

Azijos sovietinių respublikų "laisvė" bei "nepriklausomybė"

(Nukelta į 6 psl.)

Dail. A. Vitkauskaitė-Merker paveikslas (aliejus) "Still Life", kuris buvo ištatytas San Marco galerijoje Romoje.

Taip buvo paskirta Dainavos stovyklos remėjams dovana. Laimingąjį praneša inž. L. Bajorūnas, toliau Idzelis, laimėjimą traukęs jaunuolis ir p. Baltrukėnienė iš Akrono.

V. Pilodžinsko nuotrauka

DIRVA SKELBIA

1961 METŲ

JAUNŲJŲ TALENTŲ VARŽYBAS

Jaunesniesiems pianistams — ligi 17 metų amžiaus.

Vyresniesiems pianistams — ligi 28 metų amžiaus.

Dainininkams — ligi 28 metų amžiaus.

Varžybos įvyks balandžio 29 d., Clevelande. Į varžybas turi būti užsiregistruota iki 1961 m. kovo 31 d. Užsiregistruojant reikia atsiųsti atvirutės dydžio savo nuotrauką, pranešti kur mokosi ir kiek turi metų. Visų trijų grupių dalyviams skiriamos pirmosios ir antrosios premijos. Pirmoji premija \$200.00, antroji — \$100.00. Jei kurioje grupėje užsiregistruoja tik du dalyviai, skiriama tik viena premija.

Jaunesniesiems pianistams varžybose privaloma ši programa: 1. Viena dviejų balsų Bacho Invencija pasirinktinai, 2. Haydn, Mozart arba Beethoven Sonatos viena dalis ir 3. Trumpesnis Chopin, Shumann arba Schubert veikalas. Bendras skambinimo laikas neilgesnis kaip 12 minučių.

Vyresniesiems pianistams privaloma programa: 1. Bacho preliūdas ir fuga pasirinktinai iš Bach Well Tempered Clavichord 1 dalies, 2. Beethoven, Mozart arba Schubert sonatos viena dalis pasirinktinai, 3. Chopin, Brahms, Debussy arba Ravel vienas dalykas ir 4. Vienas lietuvių kompozitorių kūriny. Bendras skambinimo laikas neilgesnis, kaip 20 minučių.

Užsiregistravus didesniai pianistų skaičiui konkurso komisija turi teisę įvykdyti prieškonkursines varžybas.

Dainininkams privaloma varžybų programa: paruošiami dainavimui trys kūriniai. Vienas iš jų turi būti lietuvių kompozitorių kūriny. Du kūriniai turi būti dainuojami lietuvių kalba.

Viesiems konkurso dalyviams, atvykusiems į varžybas, rengėjai parūpina nakvynes ir pragyvenimą lietuvių šeimoje.

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsiamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

BOSTON

Adv. Z. Šalnienė, garbės konsulo žmona, išvyksta atostogų į Virginijos salas.

Bostono Moterų Klubas valdybą sudaro: pirm. Irena Manomaitienė, vicepirm. — Felicija Karosienė, sekr. — Irena Galinienė, išd. — A. Grininė.

Dr. Kostas Ostrauskas, Lietuvių Kultūros Klube kalbėjo sausio 28 d. apie M. Čiurlionio laikų lietuvių visuomenę.

Pabaltiečių Draugijos metinis susirinkimas įvyko sausio 29 d. Darbų apžvalgą padarė pirm. V. Izbičkas. Po to sekė valdybos rinkimai, kurią sudaro visų trijų pabaltijo tautų atstovai.

Lietuviai išrinko: V. Izbičką, I. Galinienę, Pr. Galinį, Č. Mickūną, L. Švelnį ir Iz. Vasilūną.

Inž. arch. V. Adomavičius po antros sunkios operacijos guli Baptistų ligoninėje. Ligonis po sunkių operacijų ir vaistų yra labai nusilpęs, todėl ponis Adomavičius prašo draugų, kad tuo tarpu ligonio nelankytų.

Smuik. Iz. Vasilūnas rengiasi trims smuiko koncertams. Pirmasis koncertas įvyks Liet. Pil. Klubas salėje vasario 26 d., 3 val. p. p., So. Boston.

Antrasis — Cambridge, Mass., Roberts' School salėje, kovo 5 d., 3 val. p. p.

Trečiasis — Norwood, Mass., Šv. Jurgio liet. par. salėje, kovo 12 d., 3:45 val. p. p.

CLEVELANDO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA MALONIAI Kviečia brolius ir seseris lietuvius atsilankyti į

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 43 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ

KURIS ĮVYKS

SEKMADIENĮ, VASARIO 12 DIENĄ,

TOKIA TVARKA:

10 val. ryto pamaldos šv. Jono Katedroje — Superior ir East 9-os gatvės kampas. Pamaldų metu giedos Čiurlionio Vyrų Choras, vadovaujamas muz. Alfonso Mikulskio.

11 val. (tuoj po pamaldų) iškilmingas aktas šv. Jono College salėje (greta katedros).

Programoje VLIKo pirmininko Dr. Antano Trimako ir senatoriaus Frank J. Lausche kalbos ir meninė dalis.

Meninę dalį atlieka Juliana Luizaitė-Burke ir Birutė Smetonienė.

Pamaldose ir iškilmingame akte organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Gubernatorius DiSalle Vasario 16-ąją paskelbė Lietuvių dieną Ohio valstybėje.

• Justinas Misčikas Dirvai padovanojo vertingą leidinį "Lietuvos kunigaikštiai ir vada". Labai ačiū.

• Užgavėnių blynų baliuje, rengtame Lietuviams Budžiams Remti Valdybos, vaidinta "Užgavėnių mišrainė". Vadovavo inž. A. Pautienis ir A. Langė. V. Bakūnas padainavo kelias dainas, akompanuojant L. Obelenytei. A. Banis budžiams įteikė dovaną. Priimta ir rezoliucija, kad naujoji JAV administracija neuolaudžiautų komunistams. Balias praėjo gražioje nuotakoje. Svečių buvo daug ir kai kuriems net vietos Čiurlionio ansamblio namuose pritruko.

• Kaip ir praeitais metais, pajamų mokesčiai bus pildomi Dirvoje šeštadieniais, pradedant vasario mėn. 18 d. arba pagal susitarimą, telefonu RE 1-7222. Mokesčius pildo Jonas Kazlauskas.

Jaunimas dirba

Kiekvieno antradienio vakarą tamsūs vienos šv. Jurgio parapijos mokyklos klasių langai staiga sušvinta. Tai renkasi studentai ir studentės į aukštesniųjų lietuvių kursų paskaitas. Nei sniegas, nei lietus, nei šaltis, nei nuotolis, nei pa-

SENATORIUS FRANK J. LAUCHE, Senato Užsienio Reikalų Komisijos narys, neseniai pareiškė, kad artimiausiu metu jis imsintis sovietų kolonizuotų tautų išlaisvinimo akcijos. Vasario 16 dieną, Jungtinių Amerikos Valstybių Senate jis pasakys kalbą, skirtą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai paminėti.

Vasario 12 d. senatorius Lausche dalyvaus iškilmingose pamaldose šv. Jono Katedroje Clevelande, o po to pasakys kalbą Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjime šv. Jono College salėje.

galiau universitetiniai namų darbai nesulaiko negausaus, bet gražiai nesutekusio jaunimo, pasiryžusio geriau išmokti lietuvių kalbą ir giliau pažinti lietuvių literatūrą, kurioje atsispindi

lietuvių tautos siela.

Tas tylus darbas jau eina antruosius metus. Ir vos keli mėnesiai teliko ligi pirmosios laidos baigiamųjų egzaminų, įvyksiančių birželio mėn.

Darbo daug, o laiko mažai. Į dviejų metų kursą, be dviejų pagrindinių dalykų — lietuvių k. liet. literatūros ir žurnalistikos, dar turi būti įterptas ir trumputis lietuvių k. dėstymo metodikos kursas, kurį dėstys mok. J. Žilionis, ir muzikos Alf. Mikulskis, trumpu kelių vakarų kursu pasiryžęs atskleisti lietuvių liaudies dainų grožį.

Per tokį trumpą laiką padaryti labai daug negalima. Tačiau gražiausia ir prasmingiausia — nuoširdus kursų klausytojų, dėstytojų ir globėjų (LB pirmoji apylinkė) pasiryžimas susijungti savo darbu ir dvasia su tais, kurie gyvena, dirbo ir mirė, kad lietuvių tauta būtų gyva.

V. N-tas

• Išnuomojamas kambarys su maistu vakarinėje Clevelando dalyje prie 95 St. Teirautis: telef. ME 1-6681.

Clevelando ir Detroito mergaitės, talkinusios Dainavos stovyklos surengtam pobūviui.

J. Garlos nuotrauka

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Talkos posėdis įvyko vasario 6 d., V. ir E. Rastenų bute, New Yorke.

LNT pirm. V. Rastenis padarė platų pranešimą iš Talkos atliktų žygių, kurių būta gana daug ir svarbių, nes paskutiniu laiku įtemptai besivystanti tarptautinė politika įpareigoja ir mūsų veiksmus budėti Lietuvos reikalų sargyboje ir skubiai veikti.

Posėdyje taip pat buvo aptarta dabartiniai mūsų uždaviniai ir ateities galimybės Lietuvos laisvinimo darbe. Diskusijose dalyvavo B. Bieliukas, L. Virbickas ir kiti.

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui aukas galima siųsti šiuo adresu: Liudas Tamošaitis, išd., 90-34 78 Street, Woodhaven 21, New York.

• Emilija Čekienė pakviesta kalbėtoja PLB-ės Patersono apylinkės iniciatyva ruošiamam Vasario 16 d. minėjime, kuris įvyks vasario 19 d., Paterson, N. J.

LIETUVIS PASKIRTAS TEISĖJU

1961 metų pradžioje Pensilvanijos gubernatorių David L. Lawrence paskyrė advokatą Edward W. Lopatto Luzerne apskrityje Orphans Court teismo teisėju. Jis išbaigs mirusio teisėjo Paul Selecky neišbaigtą terminą, kurs tęsis iki 1962 metų sausio 1 dienos. Beje, teisėjas Lopatto jau pasiskelbė, kad jis kandidatuos pilnam dešimties metų terminui.

Net vietiniai angliškieji dienraščiai pažymėjo, kad Lopatto yra pirmasis lietuvių tautybės advokatas, pasiekęs Luzerne apskrityje teisėjo vietą, o gal būtų ir visoje Pensilvanijos valstybėje. Kitos tautinės grupės tuo galėjo pasididžiuoti daug anksčiau.

Teisėjas E. W. Lopatto yra, palyginti, dar jaunas, bet jį gerai žino ir lietuviai ir kitataučiai. Jis yra gyvai įsijungęs į lietuvių judėjimą ir veiklą. Jis taip pat yra aktyvus Luzerne apskrityje visuomeninėje ir politinėje veikloje.

Teisėjas yra sūnus mirusio žymaus lietuvių veikėjo, buvusio ilgamečio LRKSA ir SLA legalaus patarėjo Jono S. ir Marijonos (Skrutluskytės) Lopattų. Edwardas yra gimęs 1918 m. spalio 29 d., Wilkes-Barre, čia išėjęs pradžios ir aukštesniųjų mokslus. Toliau jis mokėsi Wyoming seminarijoje, Pennsylvania universitete baigė teisų fakultetą. Antrojo pasaulinio karo metu jis tarnavo U. S. oro laivynė kaip kapitonas.

1959 metų rudenį jis buvo išrinktas keturių metų terminui Luzerne apskrityje Register of Wills ofice viršininku, bet paskyrus jį teisėju, iš tos vietos atsisakė.

Teisėjas Edward W. Lopatto yra sukuręs gražią šeimą — penktų sūnų ir keturių dukterų tėvas.

Gerai žinoma!

Rinkimus vykdo: LB Centro Valdybos sudarytoji Vy-

JAV LB Centro Valdybos Pirmininkui

ST. BARZDUKUI ir jo šeimai,

mirus jo brangiai motinai, reiškia nuoširdžių užuojautą

**D. L. K. Birutės Valdyba
Clevelande**

BALTŲ DIENOS VOKIETIJOJE

"Baltų Draugija Vokietijoje" suruošė savo pirmąjį šių metų kultūrinį rengimą Ludwigsburge, netoli Stuttgarto. "Baltų Dienos" vyko nuo sausio 22 iki 27 d.

Atidarymo iškilmėse sausio 22 d. programinę kalbą apie pabaltiečių kultūrinį susiformavimą Vakarų kultūros įtakoje pasakė pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis. Jis priminė Vakarų Europos pareigą neužmiršti Pabaltijo tautų, kurios, prievarta įjungtos į Sovietų Sąjungą, pasilieka vakarietiškos kultūros avangardas Rytų Europoje.

Toliau kalbėjo meno istorikas Dr. P. Rėklaitis, nušvietęs sunkią menininkų būklę tremtyje.

Vietinis orkestras pagrojo Stasio Vainiūno kompoziciją. Po to buvo atidaryta Pabaltijo žemėlapių ir latvio (latgaliečio) Juris Soikans paveikslų paroda. Žemėlapius surinko Dr. Rėklaitis ir Latvijos vokietis Otto Bong, Centralinės Baltijos Bibliotekos Miunchene vedėjas.

"Baltų Dienų" rėmuose Ludwigsburge buvo surengtos kelios paskaitos, o vienas vakaras buvo pašvęstas pabaltiečių muzikai. Muzikaliniam rengimui vadovavo Dr. H. J. Dahmen, Stuttgarto radijo stoties muzikas, nuoširdus lietuvių bičiulis, didžiai nusipelnęs "Baltų Draugijos" pastangose supažindinti vokiečių tautą su Pabaltijo tautų kultūra ir dabarties problemomis.

Juris Soikans paveikslų paroda perkelta į Miuncheną.

• Wisconsin gub. Gaylord A. Nelson išleido proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 Lietuvos Dieną.

• Nuoširdus ačiū Dr. J. Bartkui už taip rūpestingą ir efektyvų gydymą bei šiltą globą mano sunkioje ligoje.

**Petras Vėbra,
Chicago, Ill.**

LB TARYBOS RINKIMAI

LB Centro Valdyba 1961. II. 1 posėdy priėmė naujos (iš eilės jau trečios) JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimų taisykles.

Rinkimai vykdomi gegužės 13-14 dienomis.

Renkama rinkiminė mės apygardomis, kurių centrai yra Los Angeles, Chicago, Clevelandas, Bostonas ir New Yorkas.

LB Tarybą rinkti gali visi JAV lietuviai, ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus ir registruoti LB apylinkėse. Apylinkių valdybos rinkimų sąrašus sudaro ir vietos rinkimų komisijoms įteikia ne vėliau kaip iki balandžio 23 dienos.

Balsuoti rinkikais gali pasirinktinai — asmeniškai mesdamas balsavimo kortelę į urną balsavimo patalpoje arba ją pasiųsdamas rinkimų komisijai paštu.

Būti renkamu turi teisę kiekvienas, įtrauktas į apylinkės rinkimų sąrašą. Kandidatų sąrašus rinkiminių apygardų rinkimų komisijoms gali siųlyti ne mažiau kaip 10 rinkikų. Kandidatai siūlomi iš savo apygardų ir atskirame sąraše gali būti ne daugiau kaip 7 kandidatai. Sąrašai įteikiami ne vėliau kaip iki kovo 31 dienos.

Rinkimus vykdo: LB Centro Valdybos sudarytoji Vy-

riausioji Rinkimų Komisija; LB Centro Valdybos iš apygardų valdybų pasiūlytų kandidatų sudarytosios rinkiminių apygardų rinkimų komisijos; apylinkių valdybų sudarytosios apylinkių rinkimų komisijos.

Renkamas 31 LB Tarybos narys. Jų skaičių rinkiminėmis apygardomis nustato Vyriausioji Rinkimų Komisija proporcingai pagal šiose apygardose paduotų balsų skaičių: kurio apygardoj daugiau balsuos, ta apygarda taip pat praves daugiau ir LB Tarybos kandidatų.

Smulkios rinkimų taisyklės skelbiamos atskirai.

CV inf.

CHICAGOJE MOTERYS MINĖJO VASARIO 16

Tradicinis moterų Vasario 16-sios minėjimas įvyko vasario 4 dieną Tėvų jėzuitų namuose, apatinėje salėje. Iniciatorės — giedrininkės stengiasi suburti visų pažiūrų moteris į tokius rengimus. Šiemetinis minėjimas parodė, kad jų kilnus noras sunkiai sekasi realizuoti, nes dalyvių buvo nedaug.

Energinga giedrininkų pirmininkė Elena Juknevičienė įdėjo visą širdį ruošiant šį minėjimą. Deja, Chicago moterys ją apvylė negausiu atsilankymu. O rodosi, būtų taip naudinga atitrukti nuo kasdieninių darbų ir praleisti keletą valandų kultūringoje aplinkoje. Jeigu mes pačios nesilankysime į tokius minėjimus, nesitikėkime perdaug iš jaunosios kartos.

Šį kuklų Vasario 16-sios minėjimą atidarė E. Juknevičienė, pakviesdama tėvą Kubilių perskaityti invokaciją. Po to sekė El. Šmulkštienės paskaita "Lietuvės

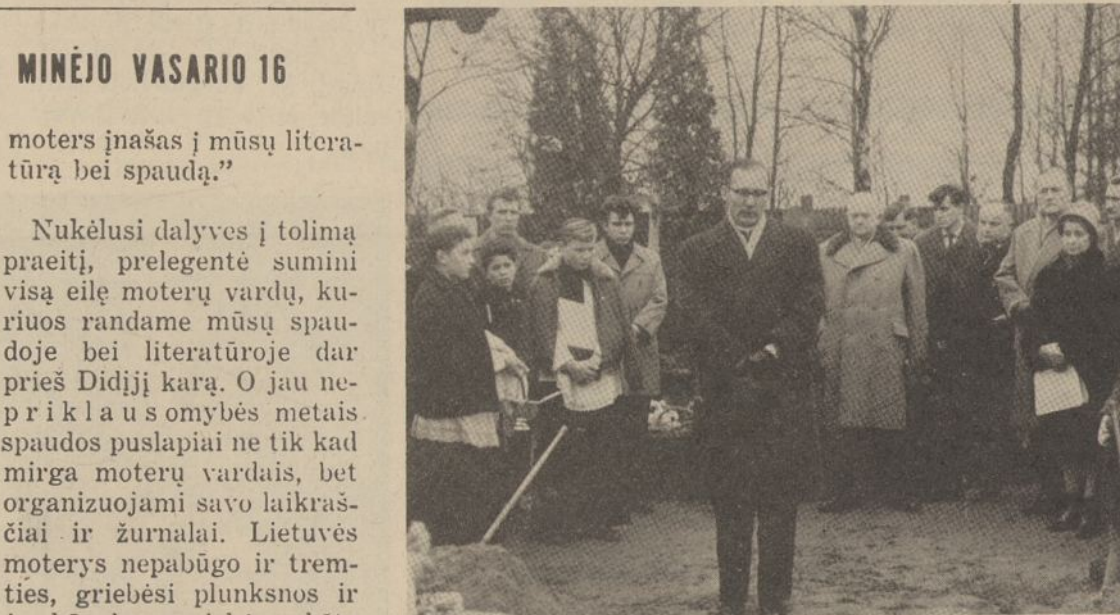
Sausio 23 d. Huetenfelde Vokietijoje, buvo palaidotas didelis lietuvių visuomenininkas adv. Juozas Bataitis. Nuotraukoje laidotuvių eiseną, kurioje dalyvavo ir Vasario 16 gimnazijos mokiniai, eina pro gimnazijos rūmus.

Vasario 16 Gimnazijos kapelionas kun. dr. Navickis atlieka apeigas Huetenfeldo kapinėse.

Apylinkės lietuviai ir gimnazijos mokiniai kapinėse.

PLB Vokietijos Krašto valdybos pirmininkas kun. Liubinas taria paskutinius atsisveikinimo žodžius. Užpakaly stovi Norkaitis, kun. Keleris, dr. Raišys.

Fr. Skerio nuotraukos

jusi ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe, praturtino minėjimą, gražiai padainavusi Gruodžio "Ant kalno", "Agonėles", Ed. Grigo "Grįžimas tėvynėn" ir pabaigai Pučini "Tėveli mano", akomponuojant M. Motekaičiui.

Mūsų miela solistė Prudencija Bičkienė, pagarsė-

moters įnašas į mūsų literatūrą bei spaudą."

Nukėlusios dalyves į tolimą praeitį, prelegentė sumini visą eilę moterų vardų, kuriuos randame mūsų spaudoje bei literatūroje dar prieš Didįjį karą. O jau neprisimename, kaip metais spaudos puslapiai ne tik kad mirga moterų vardais, bet organizuojami savo laikraščiai ir žurnalai. Lietuvos moterys nepabūgo ir tremties, griebėsi plunksnos ir jų kūryba pasiekė aukšto lygio.

Padariusi trumpą apžvalgą apie Amerikos lietuvių moterų spaudą, paskaitininė, baigdama sustojo ties Moters žurnalų ir palinkėjo lietuvių moteriai nepalūžti, bet suaktyvinti savo veiklą ir efektingiau pasireikšti spaudoje bei literatūroje.

Rita Danilevičiūtė jausmingai padėklamavo Brazilijos "Ar tu gyva."

— kukli arbatėlė. Rengėjos ir viešnios, pasidalinę įspūdžiais prie arbatos puoduko, išsiskirstė su viltimi, kad sekančiais metais susirinks didesnis būrys moterų atšvesti mūsų valstybės nepriklausomybės gimtadienio.

Br. P-nė